

DE GROOTE KLOK

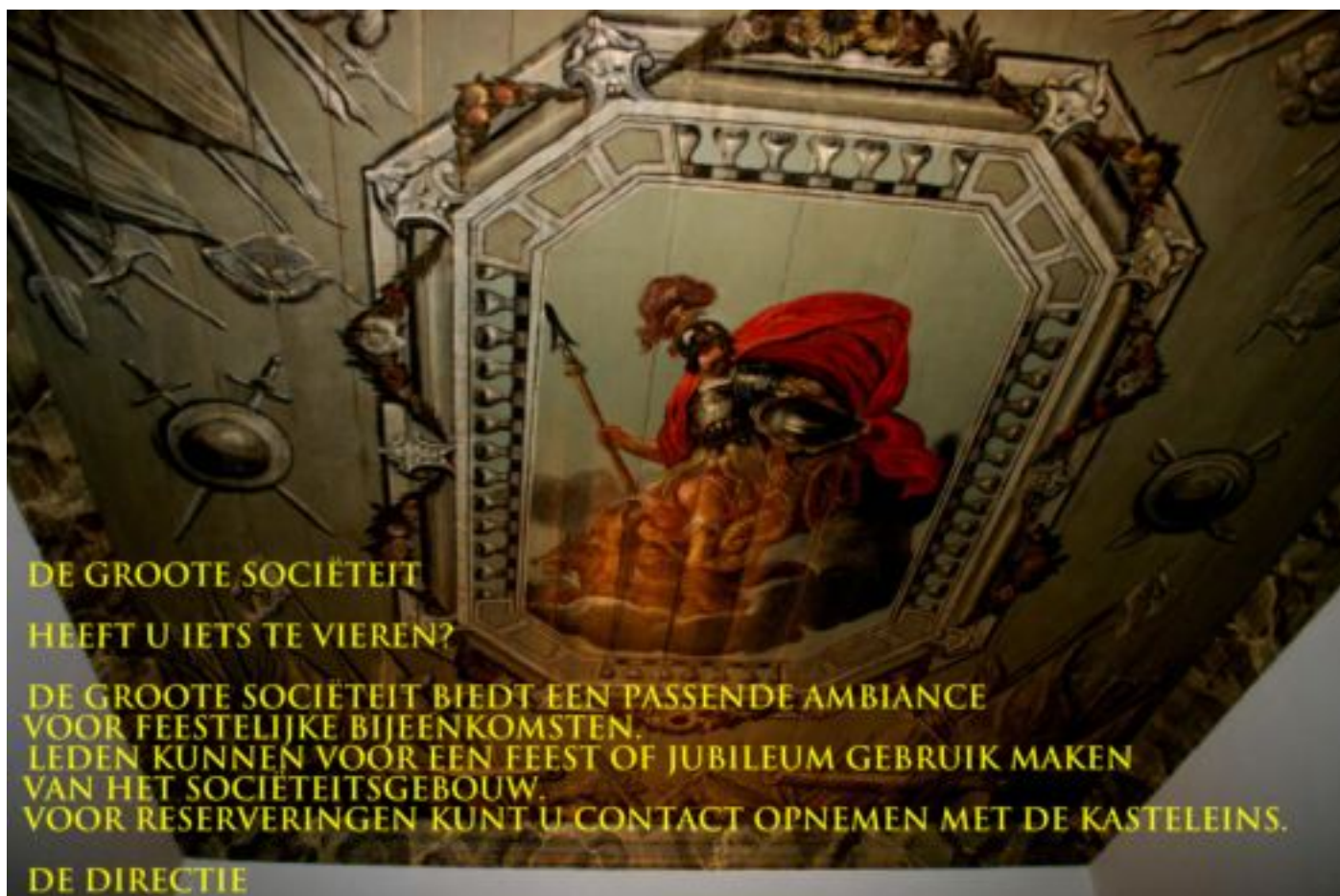
PERIODIEK VAN
DE GROOTE SOCIETEIT
OPGERICHT 1802

INHOUD

3. Petite Histoire
4. Lentefeest
5. De Column van de President-directeur
7. Tien heit de klok, de klok heit tien
11. Wild schuimend abdijbier: de Groote Klok
14. De historie van Griendtsveen (slot)
16. Jasper Warner
18. Roy's Column

10 JAAR GROOTE KLOK

**DE GROOTE SOCIËTEIT
HEEFT U IETS TE VIEREN?**

**DE GROOTE SOCIËTEIT BIEDT EEN PASSENDE AMBIANCE
VOOR FEESTELIJKE BIJENKOMSTEN.
LEDEN KUNNEN VOOR EEN FEEST OF JUBILEUM GEBRUIK MAKEN
VAN HET SOCIËTEITSGEBOUW.
VOOR RESERVERINGEN KUNT U CONTACT OPNEMEN MET DE KASTELEINS.**

DE DIRECTIE

Colofon

De Grootte Klok is een uitgave van de Grootte Sociëteit, Koestraat 8, 8011 NK Zwolle. tel. 038-4216467. Bankrekeningnummer 17.07.52.100.

De Grootte Klok verschijnt 10 maal per jaar in een oplage van 350 exemplaren.

Directie

President-directeur
Directeur-secretaris
Directeur-thesaurier
Directeur-exploitatie
Directeur-verenigingszaken

drs. G. G. Callenbach, Strielandsebeek 3, 8033 DT Zwolle, tel. 038-4541559
drs. R.V. van den Berg, Grote Beukelaer 1, 8141 BM Heino, tel. 0572-391694
drs. W. Venker RA, De Brandt 4, 7722 PE Dalfsen, tel. 0529-427202
A. Rigter, Zwette 6, 8032 XM Zwolle, tel. 038-4533377
ing. A.A. van Dijk, Tichelmeesterlaan 20, 8014 LB Zwolle, tel. 038-4601526

e-mail adres: directie@degroottesocieteit.nl / **website:** www.degroottesocieteit.nl

Kasteleins

Mw. Godelieve Overbeeke
Mw. Hetty Kruiswijk-Schukking
Mw. Marit van Raalte-Lageveen

Bloemstraat 6, 8012 VN Zwolle, tel. 06 11401490
De Hoeve 41, 8112 BC Nieuw Heeten
Trompstraat 65, 8023 FN Zwolle

Redactie

Steven ten Veen
Ronald van den Berg (productie)
Louis van Daalen
Cees Meijntjes

Postadres: Koestraat 8, 8011 NK Zwolle / e-mail adres redactie: g.klok@degroottesocieteit.nl

Tekstbijdragen (bij voorkeur gedigitaliseerd) aanleveren door te mailen of te sturen naar bovenstaand adres. De redactie beslist over de inhoud van de Grootte Klok en kan wijzigingen in teksten aanbrengen of bijdragen niet plaatsen. Foto's moeten digitaal worden aangeleverd in hoge resolutie (niet verkleinen!) en graag **voorzien van bijschrift**. Voor advertenties kan contact worden opgenomen met de directeur-secretaris.

Uiterste inleverdatum kopij maartnummer: 27 maart a.s.

PETITE HISTOIRE

Pantoffelheden

Is het u ook opgevallen? Als je over de A28 via de IJsselbrug Zwolle verlaat dan wordt je snel geconfronteerd met een groot zandlichaam. Het begin van de aanleg van een spoorlijn naar Amsterdam. Tot zoverre niets bijzonders, maar waar je van opkijkt is de gestage voortgang van het project zonder dat je veel beweging ziet. Sterker nog; je ziet eigenlijk nooit iemand, al lopen er zo nu en dan wel een paar mannetje op een groot papier te turen en is er een andere keer weer iemand onduidelijk bezig met schop of bezem.

En toch....., toch zit er beweging in en pas na een tijdje kun je zien wat het wordt en dan op eens zal daar een viaduct staan en liggen er treinrails.

Niets is ooit, alles wordt (Plato).

Nu ligt daar nog dat grote onbegroeide zandlichaam. De wind heeft er vrij spel en laat sporen na in het zand zoals hij dat doet vanaf het begin der schepping toen hij over de nog naakte aarde heerste. De adem van de eeuwigheid.

*I am the Wind that blows across the Sea;
I am the Wave of the Ocean;*

Geloof is poëzie en dat is, zoals het woord al zegt, een schepping.

Je kunt er gewoon niet om heen, al ben je een zogenaamde creationist of een aanhanger van de club met een naam die ik hier niet durf te noemen omdat hij zo bloedeloos is dat alleen zogenaamde intellectuelen hem zonder stotteren kunnen uitspreken.

Het is trouwens een mooie boel dit jaar. We hebben Calvijn nog niet gehad of Darwin komt er al weer aan. Toch geven die ons dilemma mooi weer; om het maar eens in de taal van alledag te zeggen: de wereld is 6000 jaar geleden geschapen terwijl, om maar dicht bij huis te blijven, het Groninger gasveld twee en een half miljoen jaar oud is.

*I am the Murmur of the Billows;
I am the Bull of the Seven ombats;*

Kijk, dát is mannentaal waar je stil van wordt zoals je dat wordt van het verzengende, niets ontziend vuur dat binnenkort weer uit de Paasvuren zal opblaaien. Wij willen dat niet graag weten, maar het zijn restanten van een oude traditie waarin de gunst van de goden werd gezocht. De ene God had ze graag levend verbrand, een ander weer in gehangen vorm, de volgende vond ze liever in het verstikkende moeras en de christenen hadden dat soort behandelingen dan weer opgezout als surprise voor ná de dood.

*I am the Vulture on the Rock;
I am a Ray of the Sun;
I am the Fairest of Flowers;
I am a Wild Boar in Valour;
I am a Salmon in the Pool;
I am a Lake on the Plain;*

Het duurt altijd even voordat de zaken worden opgehelderd

Zo is er lange tijd gedacht dat de zaadvoorraad van de man zich in de hersenen bevond niet ver van de ziel. Van daaruit zou het zijn weg via het ruggenmerg naar beneden vinden. Ook weer niet zo'n vreemde gedachte als je het gedrag van menig man aanschouwt. Mannen zijn nu eenmaal denkers!

Hoe grootser en meeslepender de gedachten van 'Grote Denkers' zijn geweest hoe sneller zij zijn opgelost in de schaduw van de tijd.

Zoals ieder mens is die denker begonnen als een ééncellige, net als het pantoffeldiertje bij u achter in de sloot, om in de 9 maanden na de conceptie de evolutie van miljoenen jaren nog eens dunnetjes over te doen. Wij zijn geen apen, maar pantoffelheden in het diepst van onze gedachten.

En wat lees ik nu, tijdens dit Calvijnjaar in Trouw, het dagblad voor Protestants Nederland:

'Calvijn heeft zijn tijd gehad. Vaarwel Calvijn'.

Dan hebben wij dit jaar alleen Darwin nog over, net zo'n nuchtere als Aristoteles met zijn *Observatio et Logica*. Het blijft bij mij echter knagen: waar is de poëzie gebleven?

*I am the Skill of the Craftsman;
I am a Word of Science;
I am the Spear-point that gives Battle;
I am the God who creates in the head of man the Fire of Thought;
Who is it that Enlightens the Assembly upon the mountain,
if not I?
Who tells the ages of the moon,
if not I?
Who shows the place where the sun goes to rest,
if not I?
Who calls the cattle from the House of Tethra?
On whom do the cattle of Tethra smile?
Who is the God who fashions enchantments-
the enchantments of Battle and the Winds of change?*

(Song of Amairgen the Druid. 10e eeuw)

Alles wordt, niets is en latere generaties zullen wellicht hoofdschuddend glimlachen over meningen van Darwin zoals wij nu doen over die van van Calvijn. Niets is blijvend en de wind van verandering doet leven.

Tijden veranderen en de mensen met hen, maar hoe zit dat nu eigenlijk op de Groote Sociëteit?

WMCC Willems

Agenda

zaterdag 14 maart	19.00	Heerendiner (aanvang borrel 18.00 uur)
vrijdag 27 maart	19.00	Maaltijd sociëteit
dinsdag 17 maart		Parenbridge
dinsdag 7 april		Parenbridge, einddrive
zondag 19 april		Zondagochtendconcert
vrijdag 24 april	18.00	Installatiebijeenkomst nieuwe leden
vrijdag 24 april	19.00	Maaltijd sociëteit
zaterdag 25 april	10.30	5e Automobiël Toertocht Groote Sociëteit (ontvangst)
vrijdag 8 mei	18.00	Algemene Leden Vergadering (gewijzigde datum !)
maandag 11 mei	18.00	Deltiondiner Culinaire Cornuyten
zaterdag 16 mei	18.00	Lentefeest

Vaste activiteiten van De Groote Sociëteit:

- elke maandagmiddag van 16.00 tot 18.00 uur 'seniorenborrel'
- elke maandagavond van 18.30 tot 23.00 uur biljarten, opgave bij Rindert Martens, tel. 038-4231227
- elke vrijdagmiddag van 14.00 tot 17.30 uur vrij bridgen, biljarten, schaken etc.
- elke vrijdagmiddag vanaf 17.30 uur 'vrijdagmiddagborrel'
- elke laatste vrijdag van de maand maaltijd in de sociëteit(*)

(*) Opgave maaltijden bij de kasteleins of op de lijst op het prikbord.

Voor inlichtingen kunt u contact opnemen met de leden van de **Sociëteitscommissie**:

Harro Koetsier	voorzitter	038-4223077 infoharro@planet.nl
Jim van Os	secretaris	0572-330311 jim.vanos@hotmail.com
Peter Dutman	lid	038-4544987 jpjfdutman@penpoint.nl
Piet Huisman	lid	038-4546068 p.huisman324@12move.nl
Johan van Zanten	lid	038-4537156 johan.vzanten@kpnmail.nl

LENTEFEEST: Zwolle verwelkomt zinderend Spanje

Spaans Temperament in Mei

"La Musica Latina " van Carlos Rivas danst en zingt voor u tijdens het Lentefeest op 16 mei.

Met het huidige weertype en met de constant ronddraaiende depressies boven het Iberisch schiereiland voor ogen was het Lentefeest even heel ver weg. Maar als ware stierenvechters hebben wij de dreigende horens en naderende aanvallen van directie en leden der Groote Sociëteit weten te ontwijken en hebben geheel in stijl een Spaanse Avond op 16 mei 2009 georganiseerd.

In de veilige beschutting van het kabinet met de deur op een kier, om onze getergde opposenten in de gaten te houden, hebben wij dit voortreffelijke idee verder uitgewerkt.

Visioenen van Tapas, Paella, Gazpacho, Zarzuela en een fraai glas rood kleurden onze fantasie en Godelieve zal deze ideeën in tongstrelende werkelijkheid omzetten.

Vanuit deze vredelievende gedachten viel ons oog op de plafond decoratie in de hal. Martiaal, bollende rode mantels, vaandels en trompetten, emotie dus. De overstap naar de zinderende sfeer rond Carmen en haar minnaars was snel gemaakt. De corrida en de arena in rood en geel brengt de oplopende temperatuur en de verhitte sfeer aan het eind van een zomermiddag weer heel dichtbij. En wie kunnen u beter meezuigen in die statige maar onderhuids zo emperamentvolle wereld die Spanje heet dan de groep "La Musica Latina van Carlos Rivas.

Zodoende nodigen wij alle liefhebbers van de Spaanse zon, de Spaanse cultuur, denk aan Gaudi in Barcelona, aan cultuurmonumenten zoals het Escorial in Madrid, het Alhambra in Granada, de stad Sevilla, uit om samen met ons Spanje te beleven in een wervelende mix van smaak, geur en klank tijdens het **LENTEFEEST**.

Zaterdag 16 mei; Aanvang 18.00 uur met een glas Cava.

Burgerlijke Stand

Nieuwe leden:

- De heer B.A. Klaver

Nieuwe voordrachten:

- De heer J.A.M. Berends (Joop)(23.10.1937), Wiecherinckstraat 50, 8011 KK Zwolle. De heer Berends was werkzaam als manager. Voorgedragen door de heren Ten Bokkel Huinink en van Heusden.

Opzeggingen:

- De heer R. Harskamp (per 01.01.10)
- De heer H.M. Eikelboom (per 01.01.10)

Column van de President-directeur

Een traditie herleeft. Eigenlijk is dit een contradictie: een traditie wordt doorgegeven en blijft zo leven. Wellicht dat ze in dit geval slechts schijndood was. Het zal wel een kwestie zijn van nog niet helemaal alles doorhebben. Voor het geval u nog niet heeft begrepen waarover ik het heb: de traditie dat de president-directeur aan de Groote Klok meewerkt door het schrijven van een column.

Het motief voor deze maand ligt erg voor de hand. In maart viert de Groote Sociëteit dat haar Groote Klok al tien jaar bestaat. De redactie heeft zich ingespannen dat voor oudere leden herinneringen worden opgehaald over die tien jaar. Voor de jongere leden zal dit nummer kunnen bijdragen aan hun culturele, want historische vorming.

Hoewel ik pas ruim drie jaar lid ben, ben ik al getuige geweest van een grondige vernieuwing van de Groote Klok. Het formaat is gewijzigd van A5 naar A4, de omslag is verkleurd van geel naar paars, de foto's nu vaak in kleur, de tekstaanlevering digitaal. Dat laatste geldt ook de overdracht van redactie aan drukker.

Ik heb groot respect voor een redactie die haar eerste wankel schreden op dat digitale pad zo snel heeft kunnen omzetten in ferme passen. Een mooi voorbeeld ook van durf en doorzettingsvermogen. De inhoud is niet alleen leesbaar dankzij de kwaliteit van de tekst, maar ook plezierig leesbaar dankzij de lay-out.

Ik ben er trots op dat de Groote Sociëteit beschikt over een blad dat er qua inhoud en vormgeving zijn mag. Van de directeur-secretaris heb ik begrepen dat de Groote Klok de vergelijking met soortgelijke organen erg goed kan doorstaan.

De Groote Klok draagt bij aan een goede communicatie binnen onze vereniging. Voor de samenhang tussen

de leden is die erg belangrijk. We krijgen een goed beeld van wat de Groote Sociëteit aan activiteiten ontplooit. Daarnaast biedt het de kans geïnterformeerd te worden over wat ons als Sociëteit bezig houdt. Feitelijk is het een forum waarop je kunt melden wat je van belang vindt. Iedereen kan in dezen zijn eigen vindingrijkheid verder ontplooiën. Een dergelijke wijze van communicatie verenigt. Zo handelend kunnen we de aanzet geven tot een nieuwe traditie: met elkaar verantwoordelijk voor communicatie.

Gégé Callenbach

Vijfde Automobiel Toertocht

zaterdag 25 april 2009

Meerdere liefhebbers binnen onze Sociëteit hadden deze datum reeds lang in hun al dan niet elektronische agenda vastgelegd. Deze inmiddels traditionele tocht viert thans haar eerste lustrum. Net als vorige jaren vindt dit evenement plaats onder auspiciën van de Sociëteitscommissie in de persoon van Peter Dutman. De route wordt deze maal uitgezet door Eric Assink en Tjamko Bootsma; laatstgenoemde deed vorig jaar mee in een prachtige MG B Roadster 1974. Als altijd verzorgt ondergetekende de inschrijving en algemene logistiek.

Omdat het evenement - bij gebrek aan voldoende vehikels uit eigen en introduce-kring - de afgelopen jaren in toenemende mate werd gedomineerd door 'youngtimers' en andere niet alledaagse maar wel zeer moderne voertuigen, is besloten weer terug te keren naar onze roots: echte oldtimers (dit jaar dus van 1984 en ouder). Deze beperking legt echter wel een extra inspanningsverplichting op aan onze leden om tot een behoorlijk aantal deelnemers (minimaal 20?) te komen. Aldus: hoort zegt het voort. Kwaliteit blijft echter gaan boven kwantiteit.

De details zoals route (afstand 80 à 100 km door Salland), aanbevolen rustpunt voor de lunch (eigen kosten) en gemeenschappelijk eindpunt (eigen kosten) zijn nu nog niet bekend. Deze maal komt een eenvoudig puzzel-element terug in de opzet. Overigens dient gezelligheid te prevaleren boven competitie. Het staat ieder vrij na het bereiken van het eindpunt en een gemeenschappelijke afsluiting na binnenkomst van alle auto's (omstreeks 16.00 uur?) nog verder na te zitten. Open dakjes-weer zoals alle afgelopen vier jaren kan helaas niet worden gegarandeerd. De in voorgaande edities verkregen autoschildjes worden geacht opnieuw te worden gebruikt.

Zoals bekend verplicht inschrijven tot betalen van de organisatiekosten, zo ook staat men garant voor zijn introduce(s). Overigens is deze 'blind date' in financieel opzicht te overzien, immers: Vast uitgangspunt is onze Sociëteit en haar (gereserveerde) parkeerplaats met ontvangst vanaf 10.30 uur, waarna onder het genot van koffie met versnaperingen de laatste briefing plaatsvindt, inclusief de fotosessie ten overstaan van Jos van Egmond.

Vanaf ongeveer 12.00 uur wordt er - steeds met enige tussenpoos - vertrokken.

Inschrijving staat tot en met de vrijdagmiddagborrel van 17 april a.s. open op de lijst in de Sociëteit of uiterlijk nog dat weekend per email bij ondergetekende.

Graag naast de namen van de rijders van de auto's ook het merk, type en bouwjaar vermelden. Uiteraard is het ook mogelijk zonder bijrijder in te schrijven of met twee auto's (bv. open resp. dicht), te kiezen naar gelang de weersomstandigheden.

Rob Weenink
weenink.minnaar@hetnet.nl

Wijzonol
BOUWVERVEN

de A-Qua Premium verven van Wijzonol

watergedragen interieurverf van A-klasse

Door de vakman als
beste getest op

- ✓ verwerking
- ✓ dekking
- ✓ droging

Wijzonol maakt schilderwerk af!

Wijzonol Bouwverven B.V.
Russenweg 14, Postbus 205, 8000 AE Zwolle Holland
Tel: (038) 429 11 00, Fax: (038) 429 11 49
www.wijzonol.com, info@wijzonol.com

EIKELBOOM
Exclusief Woninginrichting

Uw interieur is
onze specialiteit

DIEZERPOORTENPLAS 4, 8011 VW ZWOLLE
TELEFOON (038) 4220417

EIKELBOOM
Exclusief Woninginrichting

Uw interieur is
onze specialiteit

DIEZERPOORTENPLAS 4, 8011 VW ZWOLLE
TELEFOON (038) 4220417

EIKELBOOM
Exclusief Woninginrichting

Uw interieur is
onze specialiteit

DIEZERPOORTENPLAS 4, 8011 VW ZWOLLE
TELEFOON (038) 4220417

Tien heit de klok, de klok heit tien

December 1948. Mijn tiende verjaardag. De suiker was niet meer op de bon zodat er taart gebakken kon worden voor de vriendjes van de vierde klas lagere school. Traditie was ook dat je een paar sigaretten meebracht voor de onderwijzer. Rookte hij fijn in de klas op, hij kon zo mooi kringetjes blazen en de rook door de neus laten ontsnappen. De Amerikanen hadden onze drinkcultuur doordrenkt met coca cola. Een balpen was nog een absoluut taboe op school. Het bezit werd beloond met strafregels, te schrijven met een kroontjespen. Staartdelingen vormden voor ons geen probleem en een apenstaartje was een dierlijk lichaamsdeel, leerden we bij natuurkennis. De handel met onze oosterburen kwam weer langzaam op gang, je kon al kiezen tussen Trix en Märklin. Dinkey Toys lagen ook weer in de etalages. Een das in de klas misstond niet, da's je goed recht vonden we.

Maart 2009. Suiker is nog steeds niet op de bon, maar Coca Cola heeft voor de zekerheid ook een light versie in de markt gezet. Roken schaadt de gezondheid. Balpennen zijn een probate methode om je bedrijfsnaam te adverteren. Als je wilt vertellen wat een kroontjespen is kun je beginnen met uitleggen waarom er ooit inktpotjes in een schoolbankzaten. Apenstaarten gebruik je om te mailen en staarten zijn niet om te delen. Autofabrikant Dinkey Toys was zijn tijd ver vooruit. De zaak ging al bankroet voor de eeuwwisseling en zonder de hulp van een kredietcrisis. Pas zeer recent zagen de andere grote automerken kans om in de problemen te komen. Märklin stond even te bibberen aan de rand van de afgrond maar kan toch verder stomen. Dasje goed recht bij je bezoek aan De Groote Sociëteit. Kortom de jongensschool is geruimd voor een herensociëteit. En De Groote Klok viert zijn tiende verjaardag.

Tien jaar heeft hij weggetikt. Niet meer weg te denken uit het straatbeeld. Onvoorstelbaar dat we ooit een klokloos tijdperk hebben gehad. Hoe ging dat voordien, hoor ik enkele nieuwe leden denken? Simpel, de voorgangers van Ronald (Pieter Vonderhorst, Jacques Hovius en vele anderen) kropen achter de typemachine of pc en maakten een circulaire. Een A-viertje, desnoods twee als er erg veel te melden was met een sortering gemengde berichten: wie er

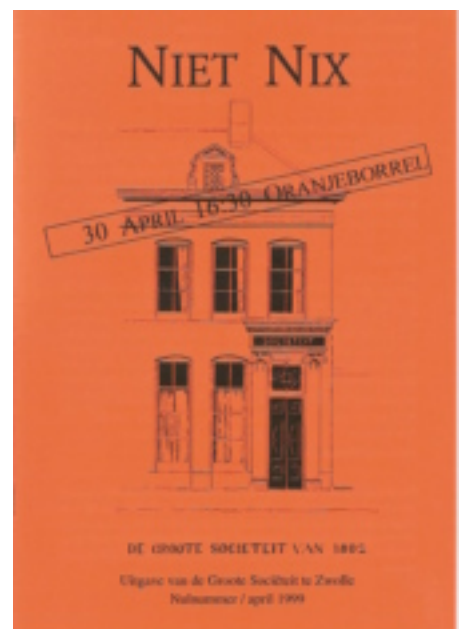
voorgedragen was voor het lidmaatschap, evenementen en zakelijke mededelingen.

Oud-president Jan Frik zag bij collega-sociëteiten hoe het ook kon. Begin 1999 kreeg hij zijn mededirecteuren aan zijn zijde. Een echt cluborgaan was geboren, onder leiding van een redactie (hier komt het bijvoeglijk naamwoord 'echte' niet spontaan opborrelen). Hidde Halbertsma had enige ervaring met het produceren van een clubblad voor een studentenvereniging, Gerrit van der Pijl beschikte over een elektrische typemachine met een levenslange garantie voor leverbaarheid van linten. Hans Wijdeveld schreef voor het clubblad van De Pelikaan regelmatig de verslagen van de gewonnen wedstrijden van zijn hockeyteam. Kortom, de selectie was niet helemaal een slag in de lucht.

We verspilden niet al te veel tijd aan het verzinnen van een naam. De nummers één en twee rolden van de pers als 'Sans nom' respectievelijk 'Niet Nix'. Het tweede nummer had een fel oranje kleur om nog eens extra de aandacht te vestigen op de borrel op koninginnedag.

In het eerste nummer vroegen we om hulp bij het bedenken van een naam. Zelf vonden we dat een Groote Sociëteit het haast niet kon maken om het woord 'groote' niet te gebruiken. Wij dachten bijvoorbeeld aan: De Groote Klep, De Groote Boodschap en, met een knipoog naar het adres: Koe-rier en Koe-tijding. U kent het resultaat, vanaf nummer drie is de naam gehandhaafd. De Groote Boedschap reserveerden we voor het inleidinkje van de redactie. De Groote Boedschap moest op één pagina (A5) passen en werd bij toerbeurt door ons geschreven onder het pseudoniem G. Klokkenluider, inmiddels een begrip in de bouwwereld.

De redactie heeft er vanaf het begin naar gestreefd om vooral de leden aan het woord te laten. Vooral W.F. Smit ('alleen de voorletters, de voornaam kennen ze wel') hoort vanaf het fel oranje tweede nummer tot de vaste inzenders. Het is ons ook nog een hele tijd gelukt om de dienstdoende president zijn visie op de mensheid, en dan vooral op dat gedeelte dat lid van onze sociëteit is, in de Groote Klok onder woorden te laten brengen. Inmiddels is daar helaas wat de klad in gekomen.

We zorgden er voor dat we één keer per jaar de jubilea aan de groote klok hingen. Erg simpel en toch eenvoudig, even naar het grote bord in de grote zaal lopen en wat rekenwerk verrichten. Dit jaar maken we het dus mee dat de groote klok aan zichzelf wordt gehangen.

Erg moeilijk maakten we het de inzenders van bijdragen niet. Wij hadden een sterke voorkeur voor het aanleveren via de mail. Dit gebeurde in het geboortjaar van de Klok sporadisch. De floppydisk, min of meer de opvolger van de kroontjespen, zagen we wel regelmatig opduiken. Getypte bijdragen klopten we in op onze eigen pc. Stukken die we kregen en die duidelijk uit de printer van de zender waren gerold, werden door de hoofdredacteur genadeloos afgewezen. Verder een gemeedelijk type maar in die zaken was het een beul van een vent.

Nou zult u zich afvragen, hoe zat dat met de centen? Simpel, we hadden uitgerekend hoeveel we uitspaarden door netjes gesorteerd bij PTT, u weet wel, de voorloper van TNT, aan te leveren. De directie had in een gulle bui beslist dat een ordentelijk orgaan wat mocht kosten. Het verschil tussen werkelijke kosten enerzijds, de opbrengst van het directiebesluit en besparing bij PTT anderzijds, moesten we zien aan te vullen met advertenties. Dat lukte. Neringdoend Zwolle zag binnen de kortste keren het nut in van een advertentie in De Groote Klok. Het effect op de arbeidsmarkt in de hele regio is na tien jaar nog aantoonbaar.

U bent gewend om ons lijfblad keurig geprint en netjes geadresseerd in een kadertje, te ontvangen. Met het printen en adresseren is het van goed, via beter naar keurig gegaan.

De eerste verschijningsvorm was een aantal dubbelgevouwen A-viertjes, netjes geniet in een net koftje. Vanaf het begin hebben we met prentjes en foto's de zaak opgefleurd. In oktober 2001 schakelden we over op het langwerpige formaat dat tot maart 2008 is gehandhaafd. We hadden het te danken aan Mattin Bismeyer. Hij vond, zeer terecht, dat een professionele uitstraling op z'n plaats was. Via zijn bedrijf, MB Vormgevers, heeft hij een aantal jaren pro deo de opmaak voor ons verzorgd.

Daarmee waren we nog niet verlost van het verzenden. Bij de start schonk de directie ons een voorraad enveloppen, 'voor de eerste aanpak'. Ze

waren van een formaat dat absoluut incourant was. U weet wel, net te klein voor een kameel en te groot om een garnaal in te verpakken. Niemand wist meer waarvoor en wanneer ze door wie ooit besteld waren. Dat was verder geen probleem want de oude enveloppen zijn tot het laatste exemplaar gebruikt.

De oude biljartzaal gebruikten we als expeditieruimte. U weet wel, de zaal links als je via de achteringang binnen wandelt. Inmiddels is die ruimte in gebruik bij Travers. We konden moeiteloos hulpkrachten rekruteren uit de bridgers. Die lieten graag schoppenvrouw en dito klaveren, harten en ruiten even in de steek voor Wytske. Wij hadden namelijk Wytske en die werd met aller instemming in de strijd geworpen! Het meisje werkte als een wervelwind en wist op uiterst charmante manier de heeren-sociëteitsleden aan te sporen tot een redelijk werktempo. Redelijk, maar niet al te snel want je moest wel even op je gemak kunnen kijken of Wytske er nog wel was en met wie ze in wel in gesprek was geraakt.

En zo zijn we, anno 2009 toegekomen aan onze tiende verjaardag. Van getypte bijdragen naar aanlevering online. Proficiat en laat me de wens uitspreken dat de Groote Klok nog lang in geprinte vorm bij ons op de deurmat wordt gedeponereerd. Via de glasvezelkabel versturen en dan lezen vanaf het beeldscherm moesten we nog maar even buiten de deur houden.

Hans Wijdeveld

Een andere Grote Klok

Een andere groote klok ging het minder voor de wind.

Op reis in Oekraïne, ontmoette ik dit zielelijke exemplaar.

In het Lavra in Kiev, om precies te zijn. Het randschrift is zeer vrij vertaald uit het Oekraïens.

*Ik was de groote klok
van Kiëvs hoogste toren.
Eens hing ik in de nok,
kon iedereen me horen.*

*Nu ben ik uitgeluid.
Gegarsten is de zeepbel.
Ik lig er naast, er uit,
och, waar is toch mijn klepel?*

*'t Is raar en naar maar waar,
ik eindig als clochard.*

Hans Wijdeveld

Spontane reacties op het jubileum van de Grote Klok

- * Minister Bos: 'Ze krijgen geen steun!'
 - * Nederlands Stoomwalswezen: 'Wij zijn verpletterd!'
 - * Nederlandse Dwangbuis Centrale: 'Te gek om los te lopen!'
 - * Kruidenier Grootgrut: 'En wie is er weer de dupe? De kleine middenstander!'
 - * ProRail: 'Ontspoord.'
 - * Willem de Zwijger: 'Ik zeg maar zo, ik zeg maar niks.'
 - * Directie Ikea: 'Misschien was Zwolle toch niet zo'n goed idee.'
 - * Fa. Heineken: 'Een soort Buckler.'
 - * Belastingdienst: 'Gekker kunnen ze het niet maken.'
 - * Johan Cruijff: 'Het is noodzakelijk dat iedereen er is om het meeste uit zichzelf te halen wat dat dan ook mag zijn.'
 - * Benedictus XVI: 'Ze mogen de kerk weer in!'
 - * Directie Penitentiaire Inrichting Zwolle: 'Dat doet de deur dicht!'
 - * Maxima: 'Een beetje dom.'
 - * Technische Dienst Philips: 'Wij zijn er kapot van.'
 - * Obama: 'No, they can't!'
 - * ROVA: 'Wij halen ook oud papier op.'
 - * Gemeente Zwolle: 'De vergunning wordt niet verlengd.'
 - * Sinterklaas: 'Leuk: een surprise van papiermaché.'
 - * Hansje Brinkers: 'Mag mijn vinger uit de dijk?'
 - * Historisch Centrum Overijssel: 'Niet alles is geschikt voor het nageslacht.'
 - * Chinees Afhaalcentrum Ni Hao: 'Sambal bij?'
 - * Balkenende: 'Ik wil een parlementaire enquête.'
 - * Papiervisje: 'Lekker!'
 - * Wammes Waggel: 'Slapen is veel leukerder, want dan verveel je je niet.'
 - * Fonds voor de Letteren: 'We zijn er voor de Letteren, niet voor letters.'
 - * Toyota: 'Ons verlies is groter.'
 - * Museum De Fundatie: 'Naïeve kunst is echt passé.'
 - * Nederlandse Scheidsrechters Bond: 'Een grote aanfluiting'
- Vergaard door Bert Halsma

In de moestuin

Waar waren we ook al weer gebleven

De winter en het naderende voorjaar van 2009. Het is koud in de tuin. Het grootste deel is in het vorig najaar afgeogst. Er staat alleen nog boerenkool en wat prei. De boerenkool wordt er inmiddels niet beter op : het onderste blad vergeeld en valt geleidelijk af. Wat er nog over is moet spoedig geoogst. Het kan namelijk gebeuren dat het gauw gaat sneeuwen en dan komen de duiven op de toppen af: weg kool. De in het najaar gepote (winter-) knoflook wil nog maar niet bovenkomen.

De moestuin is verder - afgezien van het weelderige onkruid - kaal en wacht op mest. Na de opbrenging daarvan begint voor de tuinder (= warmoezenier) een jaarlijks terugkerend corvee: het spitwerk. Uw warmoezenier, hoewel nog net geen 70, ziet daartegen op. Elk jaar neemt hij zich voor, deze klus uit te besteden. Maar aan wie? Hij doet het dus altijd zelf. En groot is de voldoening als het karwei is geklaard: alles is dan mooi schoon en 'zwart'.

Dan breekt eindelijk de zaai - poottijd aan. In maart (2009) kan er al radijs worden gezaaid, en bijvoorbeeld bieten en rucola (een zeer dankbaar, overvloedig groeiend gewasje). Tegen april gaan de vroege aardappels de grond in, en de venkel, de tuinbonen, de peterselie en de uien. Over de juiste wijze van het werpen van deze zaden hoop ik u over wederom 10 jaren verder te informeren.

Gerrit van der Pijl, uw warmoezenier.

Een heer heeft geen volkstuin maar een moestuin

Uit de Grote Klok van april 1999

cheque

waardebepaling

Wij bepalen gratis de waarde van uw woning!

Het bepalen van de waarde van uw woning is de eerste stap op weg naar een succesvolle verkoop. Deze cheque geeft u recht op een gratis waardebepaling. Dit houdt in dat een van onze makelaars bij u langkomt om een schatting te maken van de waarde van uw woning. Dit alles natuurlijk geheel vrijblijvend.

De Garantiemakelaar is een groep van 90 geselecteerde NVM makelaars. Wij bieden u méér dan een standaardservice bij de verkoop of aankoop van een woning. Zo werken wij bijvoorbeeld standaard met het **Verkoop Zeker Plan**. Dit plan, dat wij samen met u opstellen, beschrijft precies wat u gedurende het gehele verkooptraject van ons kunt verwachten. Er staat in hoe wij u begeleiden bij een succesvolle verkoop, van bezichtiging tot onderhandeling, van een **BouwTechnoKeuring** en **Garantieverzekering** tot advies bij uw verhuizing.

Deze cheque is onbeperkt geldig. U kunt de cheque ook overhandigen aan makelaar of familieleden die het woning paar verkopen.

Deze cheque wordt u aangeboden door:

De Graaf van Vilsteren Garantiemakelaars, Eekwal 31, 8011 LB Zwolle

Telefoon: (090) 422 72 29 Fax: (090) 422 92 28 E-mail: info@degraafvanvilsteren.nl Internet: www.degraafvanvilsteren.nl

Schuttelaar

Delicatessen & Wijnen

Wild schuimend abdijbier: De Groote Klok

Voor de interne communicatie binnen de vereniging moesten de leden van de Groote Sociëteit het jarenlang met een circulaire doen, die alleen wanneer er ook daadwerkelijk iets te melden viel op de post werd gedaan. De president van tien jaar geleden, Jan Frik, vond dat aan dat even simpele als armoedige gedoe een eind moest komen. Er moest een heus verenigingsorgaan komen. Hidde Halbertsma, Gerrit van der Pijl en Hans Wijdeveld waren bereid om de redactie te gaan vormen. In maart 1999 verscheen de eerste editie onder de titel 'Sans Nom', want een naam moest nog worden bedacht. Er werd zelfs een wedstrijd voor uitgeschreven, die het onwaarschijnlijk hoge aantal inzendingen van nul opleverde. Dat was echter geen probleem, want de redactie had in haar enthousiasme al een paar titels bedacht, zoals de Koe-rier, Koe-tijding, Socië-tijding, Blauw Druk, de Groote Klep en, ja wel, de Groote Klok. Die laatste naam werd het dus, al werd uit beleefdheid – stel je voor dat er toch nog een (verrassende) inzending kwam – tot het mei-nummer gewacht om het blad ook de Groote Klok te gaan noemen. Daarom werd als titel boven de tweede editie maar 'Niet Nix' gezet...

Het was ook niet niks wat Hidde, Gerrit en Hans intussen al hadden gepresteerd. 'Sans Nom' was enthousiast door de leden van de Groote Sociëteit begroet, niet in de laatste plaats dankzij de pennenvruchten die de leden van de redactie zelf hadden afgeleverd. Neem bijvoorbeeld het artikel waarmee de geboorte van het verenigingsorgaan bekend wordt gemaakt. 'Sober en ingetogen' was de circulaire waarmee men binnen de sociëteit vertrouwd was geraakt. 'Maar de tijd van dit soort abdijen is passé. De mensen willen geen abdijen meer, maar abdijbier. Wild schuimend uit een exotisch flesje en dan liefst tripel of nog luxer'. Een vliegende start zou je daarom kunnen zeggen en dat geheel in de geest van de moderne tijd. 'Interne communicatie is voor de Groote Sociëteit een vorm van perestrojka', aldus columnist mr. R.S.V.P. Regen-

tertijd, die er wel aan toevoegde dat het geen alomvattende glasnost mocht opleveren. 'Voor je het weet betekent glasnost het verlies van onze goede manieren. Glasnost in de volgende eeuw mag, maar wel gedoseerd. Voor je het weet valt de muur tussen ons en de wrede buitenwereld en worden we geregeerd door de harde wetten van de vrije markt...'

Hidde Halbertsma was de technische man van de redactie, hij had verstand van computers. 'Voor mijn jaarclub in Leiden heb ik lange tijd een krantje gemaakt, ik wist dus hoe je zoiets in elkaar zet.' Het resultaat van zijn digitale arbeid werd op een discette gezet, waarmee IJsselprint de pagina's kon afdrukken en samenvoegen tot een keurig blad. 'Ik weet niet of het allemaal wel gelukt was als Hidde er niet bij was geweest', zegt Gerrit van der Pijl, die zijn kennis van zaken die met een computer te maken hebben als vaagelijk omschrijft, trouwens ook niet in het bezit van een computer is en de elektrische schrijfmachine trouw heeft gezworen. 'Zolang ik tenminste nog bij Aurora aan het Gasthuisplein terecht kan voor linten...' Op die schrijfmachine tikte Gerrit ook zijn eerste bijdrage voor de Groote Klok, een artikel over zijn volkstuin. Herstel, zijn moestuin, want in dat verhaal had hij geschreven dat een heer geen volkstuin heeft, maar een moestuin. Hans Wijdeveld, begenadigd woordkunstenaar getuige ook de geweldige toespraken die hij bijvoorbeeld bij de installatie van nieuwe leden houdt, was in de redactie vooral de man die allerlei zaken regelde, zoals de contacten met de directie en de verzending van het blad. En niet te vergeten het vergaren van voldoende kopij, want daarover werd bijna altijd geklaagd. Al in de allereerste editie was aan de leden gevraagd om bijdragen te leveren. 'In een sociëteit met 300 leden moeten er ook velen zijn die iets interessants te vertellen hebben.' Dat was ongetwijfeld het geval, maar bijdragen leverde dat niet of nauwelijks op. De eerste die in de pen klom, was wijlen Ben Cramer, mede-directeur van de Berghuizer Pa-

pierfabriek, die een boeiend artikel over de geschiedenis van dit vroegere familiebedrijf schreef. Een vaste rubriek was het persoonlijke woord van de president-directeur. Om onbekende redenen is die uit de Groote Klok verdwenen, maar niets staat Gégé in de weg om deze traditie in ere te herstellen. Een van de vaste medewerkers van het allereerste uur, Wilfred Smid, is met zijn verslagen over de bridge nog altijd aan ons huisorgaan verbonden.

Ruim een jaar na de oprichting van de Groote Klok deed toenmalig lid Martin Bismeyer het genereuze gebaar om de productie door zijn studio MB communicative design te laten verzorgen. Dat betekende tevens dat het blad een formaat kreeg, dat met vrijwel geen enkel ander verenigingsblad te vergelijken viel. Exclusief dus, maar wel verdraaid moeilijk om op de computer de lay-out te verzorgen. Jan Cees van Niel heeft dat nadat Hidde de redactie had verlaten (januari 2003) jaren in de nachtelijke uurtjes gedaan en er waarschijnlijk wel een paar grijze haren aan overgehouden. Gerrit was in 2002 al uit de redactie gestapt, Hans nam in juni 2004 afscheid.

Aan de drie pioniers, want zo mogen Gerrit, Hans en Hidde met ere worden genoemd, is natuurlijk gevraagd naar hun oordeel over de Groote Klok van anno 2009. 'Spaar ons niet met kritiek' is er nog bij gezegd, maar van kritiek wilden ze niet weten. Sterker nog, de reacties waren zo lovend dat de huidige redactie er hevig van begon te blozen. Maar de gevoelens van trots hebben we snel van ons afgeschud, want om in de trant van de wijze columnist mr. R.S.V.P. Regententijd te spreken, het mag geen alomvattende tevredenheid opleveren. Voor je het weet betekent tevredenheid het verlies van onze goede manieren. Voor je het weet valt de muur tussen ons en de wrede buitenwereld en worden we geregeerd door de harde wetten van de vrije markt...

Steven ten Veen

Bespaar jaarlijks tot € 350 met een nieuwe cv-ketel en de gratis slimme thermostaat*

Een 'oude' cv-ketel verslindt vaak energie. Vervang hem daarom nog vóór de winter door een nieuwe energiezuinige cv-ketel. U bespaart dan jaarlijks tot € 225,- op uw stookkosten. Bovendien ontvangt u een slimme thermostaat (l.w.v. € 125,-) die alleen verkrijgbaar is bij Energiewacht Groep. Deze zet uw verwarming automatisch lager als u slaapt of niet thuis bent. Volgens onderzoek van TNO goed voor een extra besparing tot € 125,-! Bel voor een afspraak 0800 235 92 76 (gratis) of ga naar www.energiewacht.com.

Energiewacht Groep

Vraag naar de voorwaarden. Niet geldig i.c.m. andere acties.

Voor letselschade en loonschade gaat u naar: Papaverweg 67, 8042 ED Zwolle

letselschade-
slachtoffers
vragen naar:

Nostimos Letselschadedeskundigen
Tel. 038-4254080
E: info@nostimos.nl
I: www.nostimos.nl

werkgevers
met loonschade
vragen naar:

H.J.G. v.d. Zwaag
Tel. 038-4223351
E: zwaag.loonschade@introweb.nl
I: www.loonschadeadvies.nl

Spanje, meer dan alleen de Costa's

Veel Nederlanders denken bij Spanje aan de zomervakantie. Jaarlijks bezoeken vele de spaanse zon en dan met name die aan de costa's in het oosten van het land.

Spanje heeft echter veel meer te bieden dan zon, zee en strand. Het binnenland is fantastisch mooi en divers van karakter. Steden als Salamanca, Madrid en Bilbao zijn zeker een bezoek waard. Niet alleen vanwege hun schoonheid maar zeker ook om hun culinaire rijkdom.

Spanje is het land waar de tapa is uitgevonden. Tapas zijn kleine hapjes (warm of koud geserveerd) die je vaak tussendoor eet en dan uiteraard begeleid door een goed glas wijn.

Tegenwoordig heeft Nederland ook een grote diversiteit aan tapas te bieden. Sterker nog Nederland is tapasland nummer 1! Hier worden de meeste innovaties op tapas gebied bedacht en op de markt gebracht, meer dus dan in Spanje zelf!

Die tapas laten zich vaak uitstekend smaken samen met Spaanse wijnen.

Nu het voorjaar er weer aankomt en het terras alweer bijna naar buiten mag komen ook de momenten weer om buiten van tapas te genieten. Wijnen die geschikt zijn om bij tapas te drinken zijn onder andere de wijnen van het befaamde wijnhuis Julian Chivite uit Navarra. Deze Bodega heeft als één van de eerste in Spanje de Pago classificatie gekregen. Dit is een nieuwe kwaliteitsaanduiding welke die van de DOC overstijgt. Voor deze Pago superclassificatie moeten de wijngaarden op een unieke locatie liggen waarbij men in alles perfecte kwaliteit moet leveren. De wijnen dienen uit een duidelijk omschreven gebied te komen en

moeten verder ook aan zeer strenge eisen voldoen op het gebied van druiven aanplant en oogst en snoeiwijze. Op dit moment zijn er slechts 5 wijngaarden in heel Spanje die deze superclassificatie mogen dragen. Een bekende wijn van dit meer dan 350 jaar oude gecertificeerde familiedomein is de Gran Feudo crianza; De huiswijn van uw Groote Societeit! Naast het feit dat deze fantastische wijn vorig jaar werd verkozen tot beste Spaanse rode wijn van Nederland, hij op de wijnkaart staat bij de business class van British Airways werd hun witte wijn geserveerd tijdens het staatsbanket van het huwelijk van de Spaanse kroonprins. Keer op keer feiten die duiden op pure klasse!

Tijdens mijn bezoek aan deze zeer indrukwekkende bodega enkele jaren geleden gaf Mercedes Chivite al aan hoge verwachtingen te hebben van hun volledig nieuwe bodega. Hun verwachtingen zijn meer dan uitgekomen met de overweldigende resultaten die de wijnen keer op keer behalen tijdens grote internationale wijnconcuransen.

Naast de bekende Gran Feudo Crianza maken ze hier ook een voortreffelijke rosé. Deze rosado is al jarenlang de best verkopende rosé in Spanje. Heerlijk naast visgerechten maar zeker ook als aperitief en het komende voorjaar op het terras. Mocht u de heerlijke rode wijn van Julian Chivite willen drinken dan kunt u een glas rode huiswijn bestellen bij de Groote Societeit of deze bij ons in de winkel bestellen.

Met vriendelijke groet,

Remco van Looijengoed
Bedrijfsleider/Vinoloog
Schuttelaar Delicatessen en Wijnen

De historie van Griendtsveen (slot)

Het einde van een familiebedrijf

In het vorige nummer van de Grootte Klok heb ik verteld, dat de activiteiten van de Griendtsveen Maatschappij zich flink aan het uitbreiden waren. De gunstige gang van zaken blijkt ook uit de ontwikkeling van het dorp Griendtsveen. Drs. Jos. Pouls onderscheidt in zijn boek 'De Peelkolonie Griendtsveen' twee bouwperiodes, waarvan de eerste liep van 1885 tot 1899 en de tweede tussen 1900 en 1905. Tijdens de eerste periode lag het accent op de fabriek en andere noodzakelijke bedrijfsgebouwen. Er kwamen twee stenen gebouwen, de ene als kruidenierswinkel, woning en schoollokaal en de andere als bakkerij en café. Het eerste kantoor diende ook als logeer-ruimte. In 1894 werd een noodschool met een onderwijzerswoning gebouwd en eind 1895 kwam een katholieke kerk met pastorie gereed. Helaas was ook de bouw van een marechausseekazerne geen overbodige luxe.

Met de uitbreiding van de veenactiviteiten nam de behoefte aan woningen toe. In 1900 bedroeg het aantal vaste bewoners van Griendtsveen 348, meest kaderpersoneel, geschoolde krachten en fabrieksarbeiders. De meeste veenarbeiders waren seizoenarbeiders. Tegenover een gemiddelde bezetting van drie- tot vierhonderd vaste werknemers stonden vijfhonderd tot duizend losse krachten. Deze kwamen vooral uit de omliggende dorpen. Veel seizoenarbeiders waren ook afkomstig uit Drenthe, Overijssel en Friesland. Ze werden ondergebracht in keten. Daarnaast werden in deze periode zo'n veertig eenvoudige arbeiderswoningen in Griendtsveen neergezet. In 1887 verrees Villa Spahagnum, waarin Eduard van der Griendt met zijn gezin zijn intrek nam. In de tweede bouwperiode groeide het dorp verder uit. Dit manifesteerde zich om te beginnen in een nieuw fabrieksterrein aan de spoorlijn dat over een lengte van 120 meter werd volgebouwd met twee turfstrooisel-fabrieken, een turfbriketfabriek en bijgebouwen. Hierbij speelde de architect Louis Kooken uit Eindhoven een belangrijke rol. Zijn eerste opdracht was de bouw van de nieuwe fabriekspanden, gevolgd door twaalf

Kantoor in Griendtsveen

beambtenwoningen en tien arbeiderswoningen onder één kap. Ook kon hij zich uitleven in het bouwen van een nieuw directiekantoor, een postkantoor, een ruim schaftlokaal met boven slaapruijme voor ongeveer honderd man, een veestal, een bakkerij, een slagerij en een groot verenigingsgebouw. Het waren alle solide goed geoutilleerde panden. Er volgde nog een 'liefdesgesticht', met daarin een klooster, ziekenboeg en bewaarschool, 'bemand' door zes nonnen. Behalve economische overwegingen aangaande het aantrekken en behouden van personeel heeft bij de inrichting van het dorp ongetwijfeld meegespeeld dat de directie wilde laten zien dat het goed ging met het bedrijf. Het resultaat was een in vele opzichten uniek dorp, waarin de hand van Kooken duidelijk herkenbaar is en dat een heel andere aanblik biedt dan het nabije Helenaveen en de veenkoloniën in het noorden.

Uitkoop

Met het toenemen van het landbouwareaal werd in 1899 besloten tot de oprichting van de Maatschappij van de Griendt's Land Exploitatie (L.E.), waarin alle activiteiten in de Peel werden ondergebracht. Nadat de beide broers vanaf de start in 1885 voortreffelijk hadden samengewerkt, verslechterde na tien jaar de verhoudingen. In 1917 besluit mijn grootvader om zijn broer uit te kopen, daarbij financieel gesteund door de Rotterdamse tabakshandelaar van Es. Eduard

wordt eigenaar van de Maatschappij van de Griendt's Land Exploitatie. Daarnaast ontstaat een nieuw Griendtsveen bedrijf waarin alle veen- en turfstrooiselactiviteiten en het aanzienlijke grondbezit zijn ondergebracht. Van Es wordt voor vijftig procent aandeelhouder. In hetzelfde jaar 1917 overlijdt grootvader Jozef. In het nieuwe bedrijf wordt hij opgevolgd door zijn zoons Henri en mijn vader Jan. In goed overleg wordt besloten tot een volgende splitsing, waarbij mijn oom alle Duitse activiteiten kreeg, die waren ondergebracht in de Griendtsveen Torfstreu AG en mijn vader de Griendtsveen Turfstrooisel Maatschappij met de activiteiten in Drenthe en Schotland. Er ontstonden twee levensvatbare bedrijven, die elkaars concurrenten waren, maar op andere terreinen goed samenwerkten. Van Es bleef in beiden voor vijftig procent betrokken.

Minder goed ging het met Land Exploitatie in de Peel. De hele opzet daar, waarbij alle lasten van een compleet dorp moesten worden gedragen door een groot landbouwbedrijf met wat kleinschalige veenactiviteiten kon op den duur niet goed gaan. In de laatste oorlogswinter liep het dorp grote schade op. Het herstel daarvan was een te zware last. Er kwamen moeizame gesprekken op gang met de gemeente Horst, die er uiteindelijk toe leidden dat de gemeente in 1963 het gehele dorp overnam. In 1972 kwam een definitief einde aan de Maatschappij van de Griendt's Land Exploitatie.

Werkterrein

In 1950 trad ik aan als bedrijfsleider in Erica bij de Griendtsveen Turfstrooisel Maatschappij gevestigd in Zwolle. Mijn werkterrein bestond uit circa zeshonderd hectare in vervening zijnde gronden in zuidoost Drenthe en zeshonderd hectare, nog niet in vervening, gelegen in het grensgebied in Duitsland. Verder twee turfstrooisel-fabrieken, werkplaatsen, zo'n zestig woningen en een school. Ook was het bedrijf nog eigenaar van een kanaal met sluis, een aantal bruggen en wegen met bijbehorende beplanting. De zeshonderd hectare in Duitsland werden door mijn vader rond 1925 aangekocht met het doel onze veenvoorraden op peil te houden. Door de crisistijd rond 1930 viel onze nog steeds grote export van turfstrooisel naar Engeland weg, wat het bedrijf in ernstige financiële problemen bracht die bij mijn aantreden gelukkig achter ons lagen.

Door mee te werken aan het tot stand komen van een waterschap kon het bedrijf zich van veel onnodige ballast ontdoen. Wegen werden geleidelijk overgedragen aan de gemeenten en de woningen voor een groot deel verkocht, waarbij de eigen werknemers voorrang hadden. School en onderwijzerswoning gingen over aan de gemeente Emmen. Het eigenlijke bedrijf eiste alle aandacht en financiële middelen op. De mechanisatie van de werkzaamheden in het veen was urgent. Zo ook de modernisering van de fabrieken waardoor in een jaar tijd de arbeidsbezetting kon worden teruggebracht van achttien tot twaalf man. Voor veel terreinen liep de vervening op zijn eind, waarop de ontginning tot landbouwgrond moest volgen. Soms werd een ontginning uitgevoerd in combinatie met de verkoop van overtollig zand. In het algemeen was de verkoop van zand een winstgevende activiteit, die uiteindelijk resulteerde in een waterplas van elf hectare, gelegen in een natuurgebied van circa vijftig hectare. Het landbouwareaal groeide uit tot 575 hectare. Aanvankelijk werden de gronden in eigen exploitatie genomen, maar in de tachtiger jaren werd besloten tot uitgifte in erfpacht.

Het zwarte veen was ons grote zorgenkind. De enige die nog interesse had in de afname van brandturf was de Purit Maatschappij (Norit), maar ze betaalde slechte prijzen. Toen het mogelijk bleek zwarte turf in natte toestand te laten bevriezen, openden zich

nieuwe perspectieven. Na enige verdere bewerking ontstond een aardeachtig product dat onder de naam tuinturf een grote afzet vindt in de potgrond-industrie. Dit was voor het bedrijf, met zijn aanzienlijke veenvoorraden, een grote opsteker.

Moerdijk

In 1948 komt mijn zoon Nick in het bedrijf en blijf ik als commissaris bij de zaak betrokken. Als er in 1988 een einde komt aan de samenwerking met het verkoopkantoor Nevema kan hij zich uit gaan leven in het opzetten van een eigen verkoopafdeling, waarbij ook de behoefte ontstond zelf in de productie van potgrond te stappen. Ook werd het tijd aandacht te gaan schenken aan de voorraden bolsterveen. Mogelijkheden tot aankoop van nieuwe veenterreinen van enige omvang waren in West-Europa beperkt. De aandacht ging uit naar Estland, waar in korte tijd twee gunstig gelegen veenbedrijven konden worden overgenomen. De productie richtte zich op fraisturf, waarbij het veenpakket laagje voor laagje horizontaal wordt afgebouwd. De aanvoer naar Nederland vond plaats met coasters. Dit vroeg om een eigen havenlocatie, die gevonden werd in Moerdijk op een moment dat het havenschap de grootste moeite had om bedrijven te interesseren. Op gunstige voorwaarden werd vier hectare industrieterrein aan open water verkregen. Een losinrichting en twee loodsen voor opslag en bewerking van de aan gevoerde turf kwamen in 1995 tot stand. Al met al een aantal grote, maar alleszins verantwoorde investeringen, geheel gericht op de continuïteit van de onderneming. Wel werd duidelijk dat met al deze activiteiten ondersteuning van de directie noodzakelijk werd. Hierbij speelde een rol dat Nick niet het volle vertrouwen genoot van één van de commissarissen, die als luis in de pels fungeerde. Zeer tegen mijn zin werd een mede-directeur in deeltijd benoemd. Een constructie die de kiem van conflicten in zich hield. Deze bleven dan ook niet uit en namen door alle mogelijke ontwikkelingen in hevigheid toe. Een van de stenen des aanstoots was Moerdijk, wat evenwel na een paar moeizame jaren een gouden greep bleek te zijn.

Teleurstellende afloop

Om een einde te maken aan een bijzonder onaangename situatie besloot ik in 1998 met Nick het familiebedrijf

Ook in het veen deed de mechanisatie haar intrede

Griendtsveen te verlaten. Nick zocht zijn eigen weg in Estland, waar hij inmiddels uit het niets een mooi veenbedrijf heeft opgebouwd. Ondanks het feit dat de opvolging binnen het bedrijf tijdig veel aandacht had gekregen, was dit voor mij een teleurstellende afloop. En hoe loopt het nu verder met Griendtsveen af? Enige van de grote aandeelhouders, zich de toegenomen waarde van het bedrijf realiserend in een tijd dat het grote graaien was begonnen, gaven er de voorkeur aan hun aandelen om te zetten in klinkende munt. Een van de aandeelhouders was de Maatschappij van Welstand, opgericht in het midden van de 19e eeuw in Brabant met als doel protestantse kerken en scholen op het platteland in stand te houden. Dit gebeurde door het kopen van landbouwbedrijfjes, die verpacht werden aan liefst kinderrijke boerengezinnen. Na de tweede wereldoorlog bleek dit grondbezit door de uitbreiding van steden en dorpen veel waard te zijn en de Maatschappij, nog steeds geïnteresseerd in grondbezit, zat er dan ook warmpjes bij. Griendtsveen, met bijna 1200 hectare landbouw- en veengronden, was dan ook een interessant object. Men slaagde er binnen korte tijd in alle aandelen Griendtsveen in handen te krijgen. De verveningsactiviteiten inclusief de waardevolle veenvoorraden werden ondergebracht in een fusie van een aantal grote potgrondbedrijven. Het grondbezit in Nederland en Duitsland behield zij zelf. De naam Griendtsveen Maatschappij bestaat nog steeds, maar de zelfstandigheid als een bloeiend familiebedrijf is ten einde. Van de drie oorspronkelijke loten resteert nu nog de Griendtsveen Torf AG in Papenburg, die onder leiding van een aange trouwde neef van Berckel volop actief is in Duitsland met de vervening en de productie van potgronden en substraten.

Henk van de Griendt

Jasper Warner (1870-1942)

Sport was zijn grote passie

Jasper Warner was al 62 jaar oud toen hij in 1932 lid werd van de Groote Sociëteit. Wellicht heeft zijn zoon die ook Jasper heette en een jaar eerder lid was geworden hem daartoe verleid. 'Vader het is er gezellig en je ontmoet er veel oude bekenden', zou hij gezegd kunnen hebben. Bovendien was Warner senior bezig om de leiding van de door hem opgerichte N.V. Onderlinge Boerenbrandwaarborg-Mij voor roerende en onroerende goederen gevestigd te Zwolle steeds meer aan zijn zoon over te dragen. Toen in september 1938 in Grand Hotel Wientjes het 40-jarig bestaan van de maatschappij werd gevierd, vormden vader en zoon echter nog altijd samen de directie. Onder andere Huitres Royal Zélandaises, Caviar Persryba Malossol sur socle, Consommé Queue de Kangourou, Truites au Bleu en Omelette Sibérienne stonden op het menu toen op 14 september de officiële genodigden in Wientjes aan tafel zaten.

Met de dagelijkse leiding van het assurantiebedrijf bemoeide de toen 68-jarige Jasper Warner zich echter nauwelijks meer. Hij genoot zoals dat heet van de oude dag na een leven dat niet alleen in het teken stond van de opbouw van een bedrijf, maar ook van de sport. Want sport was de grote passie van Jasper Warner, die op 5 februari 1870 in Assen werd geboren en op 27 juni 1942 in zijn huis op landgoed Beltgraven in Oldebroek overleed. Steven ten Veen, lid van de redactie van de Groote Klok, heeft een onderzoek gedaan naar de rol die Warner in de sportgeschiedenis van niet alleen Zwolle maar ook van Nederland heeft gespeeld. Resultaat daarvan is een artikel dat in het laatst verschenen nummer van het Zwols Historisch Tijdschrift staat. En omdat Jasper Warner lid is geweest van de Groote Sociëteit wordt het artikel ook, in delen, in de Groote Klok geplaatst. Deze maand deel 1, waarin onder andere de oprichting van ZAC aan de orde komt.

Zilveren jubileum

Op 26 december 1918 was Jasper Warner precies 25 jaar lid van het bestuur van de Nederlandsche Voetbal

Jasper Warner

Bond (NVB), waarvan hij in 1897 ook voorzitter was geworden. Het telefoonnummer 3 in Zwolle (Warner was een van de eerste Zwollenaren die een aansluiting kreeg) werd op die tweede kerstdag echter door niemand gebeld om hem te feliciteren en ook in de dagen daarna bleef het in huize Warner aan de Emmawijk stil. Geen bloemen, geen telegrammen, geen toespraken en geen stukjes in de krant. Het zilveren jubileum van de bondsvoorzitter was domweg door iedereen vergeten. Behalve door de jubilaris zelf! Direct na de jaarwisseling stuurde Jasper Warner een uitnodiging naar zijn meest intieme voetbalvrienden om op 11 januari 1919 plaats te nemen aan een feestelijke dis in Hotel De Oude Doelen in Den Haag ter gelegenheid van zijn 25-jarig lidmaatschap van het bestuur der NVB.

'Had Warner maar een impresario gehad, dan zou de Nederlandsche dagblad- en sportpers niet dat droevige figuur hebben geslagen, dit jubileum te vergeten; dan zou ook het bondsbestuur intijds zijn ingelicht en derhalve behoed zijn voor een onvergeeflijken blunder; dan zou Warner den 26sten December in Zwolle het middelpunt zijn geworden van een algemeene hulde met speeches en autoriteiten en bloemen van bonden en clubs, met geschenken van vrienden en met allemaal mooie, opzichtige, deftige dankbaarheid. Warner heeft er in gegnuift, dat men dat zoo lekkertjes vergat en toen de fatale datum goed en wel voorbij was heeft hij zijnerzijds van dankbaarheid blijk gegeven', schreef de redacteur van Het Sportblad vijf dagen na dat feestmaal in Den Haag.

Altijd bescheiden

Een no-nonsense bobo zou Jasper Warner anno 2008 wellicht worden genoemd. Hij hield er niet van om in het middelpunt van de belangstelling te staan, relativeerde de rol die hij in de ontwikkeling van de voetbalsport in Nederland had gespeeld, bleef altijd bescheiden. Jhr. Jan Feith beschreef in 1914 het karakter van Warner in een bijdrage voor het nooit verschenen Gedenkboek ter gelegenheid van het zilveren jubileum van de NVB (de oorlog verhinderde de uitgave) op de volgende manier: 'Heeft hij zijn doel bereikt, dan komt het niet bij hem op zich te laten voorstaan op zulk een overwinning. Het is immer niet de triomf der persoonlijke eer waaraan hij dacht. Hij stelde zich een doel, hij ging er recht op af; zoo bereikte hij dat ook'. En veertien jaar later, in 1928 toen Warner betrokken was bij de organisatie van de Olympische Spelen in Amsterdam, typeerde Leo Lauser in De Revue der Sporten hem als een 'eenvoudigen werker, een geestdriftigen zwoeger, een soort beschaafde pikbroek, een kerel met handen aan z'n lijf, met hersens in z'n kop en met een warm kloppend hart. Als Warner zich voor iets of iemand gaf, dan deed hij dat met geheel zijn ziel en geheel zijn wezen. Een fikschen Hollander ... dat is deze Zwollenaar', aldus Lauser in het toen populaire sportblad.

Jasper Warner werd op 5 februari 1870 geboren in Assen als zoon van Johannes Adrianus Warner en Jantien van Opijnen. Zijn vader, die in de Drentse hoofdstad als ijzergieter werkte, was in 1843 in Zwolle geboren, maar de Warners zijn afkomstig uit Amsterdam. Op 9 april 1875 overlijdt moeder Jantien, zij is dan nog maar 31 jaar oud. Voor haar man is dat waarschijnlijk aanleiding om nog datzelfde jaar met zijn kinderen – in 1871 wordt nog een zoon, Theodorus Leonardus, geboren – naar Zwolle te verhuizen. Zij betrekken een woning in de Vechtstraat. Uit het bevolkingsregister van de gemeente Zwolle blijkt, dat het moederloos gezin in 1876 terugkeert naar Assen om een jaar later toch maar weer naar Zwolle te gaan. Nog één keer zal de vader van Jasper zijn geboortestad voor een korte periode verlaten, namelijk in 1884 als hij twee maanden in Kampen woont. Van ijzergietersknecht is hij dan opgeklimmen tot fabrieksbaas bij de Zwolse ijzergieterij Wispelwey. De sterk verbeterde maatschappelijke positie

van zijn vader maakte het voor Jasper mogelijk om in Zwolle naar de HBS te gaan. Zijn jongere broer Theodorus Leonardus heeft minder geluk. Hij overlijdt op 1 juli 1891, een maand voordat hij twintig zou zijn geworden. Vijf jaar later, op 20 maart 1896, sterft vader Johannes Adrianus.

Op de HBS heeft de fascinatie van Jasper voor sport zich ontwikkeld. Allereerst was dat het roeien. Met het schooldiploma op zak en een baantje op een handeldskantoor schafte Warner zich al snel een skiff aan, waarmee hij als het weer het maar even toeliet op het Zwartewater te vinden was. Geen wonder dus dat hij in 1890 mede-oprichter en voorzitter van de Zwolsche Roei- en Zeilvereniging was. Voetbal, vanuit Engeland naar ons land overgewaaid, trok Warner ook geweldig aan. Het spel zou in Zwolle worden geïntroduceerd door Pim Adrian, die door zijn vader, een bekende gymnastiekleraar in Amsterdam, naar de hoofdstad van Overijssel was gestuurd om er zich op de HBS rustig aan zijn studie te kunnen wijden. Op 1 oktober 1893 richtte hij in het botenhuis van de Zwolsche Roei- en Zeil samen met onder andere Jasper Warner de Zwolsche Athletische Club (ZAC) op. Helaas is van de eerste tien jaar van Zwolle's oudste voetbalclub weinig bekend,

Het diner dat Jasper Warner ter gelegenheid van zijn 25-jarig jubileum als bestuurder van de Nederlandsche Voetbal Bond had georganiseerd

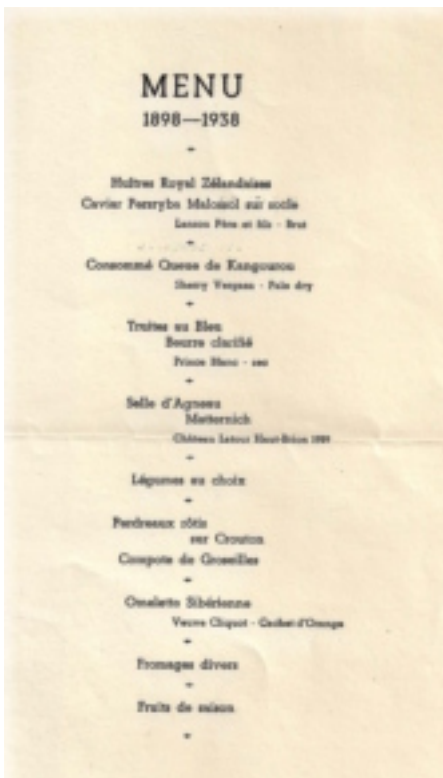
omdat het archief letterlijk in vlammen opging bij een brand in de woning van secretaris J.H. Deibel, die later directeur-hoofdredacteur van de Middelburgsche Courant zou worden. In het allereerste seizoen van zijn bestaan was Warner 'half-back' in het elftal van ZAC, dat in een soort mini-competitie met P.W. uit Enschede en Celeritas uit Kampen speelde.

Steven ten Veen

Wat niet in het jubileumboek stond (..)

De Grote Klok, een geluk bij een ongeluk

"Vandaag" is morgen gisteren geworden en overmorgen, is "vandaag" al weer bijna vergeten. Iets dergelijks overkwam ook de geschiedenis van de Groote Sociëteit. Heel lang heeft men achterkoos weinig of niets van de eigen geschiedenis vastgelegd. Ja, het kasboek is vanaf het prille begin in 1802 trouw ingevuld, maar andere zaken opschrijven of bewaren, nee, dat was te veel gevraagd. Pas in 1867 is men directievergaderingen gaan notuleren. Zelfs bij het honderdjarig bestaan in 1902 was het schrijven van een gedenkboekje te veel werk. Sterker nog, dat honderdjarig bestaan werd in het geheel niet gevierd. In 1952 begon het besef door te dringen, dat we eigenlijk niets meer van het verleden van onze sociëteit kenden. Ons toenmalige lid, mr. A.Haga, conservator van het Gemeente Archief Zwolle, deed onderzoek en publiceerde twee artikeltjes in de Zwolsche Courant. Dat was alles. Deze artikelen hadden niet eens de Groote Sociëteit tot onderwerp, maar het Commercie Collegie, een voorganger. In 1978 werd het 175-jarig bestaan wel gevierd. Natuurlijk moest er een gedenkboek uitgegeven worden. Helaas, het werd niet meer dan een dunne, rode brochure. Het bevatte voornamelijk een uittreksel uit de artikelen van Haga uit 1952 en de ledenlijst! Echter, op de receptie ter gelegenheid het 175-jarig bestaan werd o.m. het woord gevoerd door de toenmalige wethouder van Onderwijs en Cultuur, J.C.Tamse. Behalve het overbrengen van de felicitaties van het gemeentebestuur ging Tamse uitgebreid in op de geschiedenis van de sociëteit. Verwondering en consternatie alom, want hoe kon nu iemand, die niet eens lid was, veel meer over de Groote Sociëteit weten dan de leden zelf? Tamse gaf het antwoord. Naar verluidt waren bij het opruimen van een bureau van de Amrobank uit een lade archiefstukken te voorschijn gekomen, die betrekking hadden op de Groote Sociëteit. Deze stukken belandden bij Tamse en hij gebruikte ze als basis van zijn toespraak tijdens de jubileumreceptie. Als onderdeel van het cadeau van het gemeentebestuur overhandigde hij de (vervolg op bladzijde 18)

kaart van het feestelijk menu in 1938 in Grand Hotel Wientjes ter gelegenheid van het 40-jarig jubileum van het assurantiebedrijf van Jasper Warner.

stukken aan de directie van de sociëteit. Deze nam op haar beurt het enige verstandige besluit dat ze hieromtrent kon nemen en bracht alles onder in het Gemeente Archief Zwolle. Dit hele verhaal werd weer actueel bij het 200-jarig bestaan in 2002. De redactiecommissie voor het te schrijven jubileumboek ontdekte tot zijn grote schrik, dat er weinig gearchiveerd was en dat het bijebrengen van voldoende stof om een boek vol te schrijven een hele klus zou worden. De toenmalige president, Jan Frik, zorgde er toen voor, dat er, naast het te schrijven jubileumboek, ook een periodiek werd uitgegeven. Het eerste nummer in maart 1999 droeg de titel, "SANS NOM", die in het aprilnummer veranderd was in "NIET NIX". Echter, het volgende nummer droeg al de toepasselijke naam "De Grootte Klok". Aldus kon informatie aan alle leden doorgegeven worden en kon de band met leden, die weinig acte de présence gaven, aangehaald worden. Zo leidde de oorspronkelijke onverschilligheid over het verleden nog tot een happy end. Misschien is het een goede geste om alle jaargangen van de Grootte Klok in het Historisch Centrum Overijssel onder te brengen. Er kan dan niets weg-raken en de schrijver van het jubileumboek in 2102 zal ons er zeer dankbaar voor zijn! De Grootte Sociëteit, c'est un monsieur, en een heer van stand kent zijn eigen geschiedenis, niet-waar?

Jaap Siebel

Roy's Column

Tien

Vreemd eigenlijk, om zoveel waarde te hechten aan zo'n tiende jaargang. Alsof die belangrijker is dan de vierde, negende of elfde. Onzin natuurlijk, want iedere Klok wordt met dezelfde hoeveelheid liefde en energie gemaakt. Wellicht op de eerste in dit nieuwe formaat na, want daar moest een beetje meer inspanning voor worden verricht. Iedere editie is wat dat betreft bijzonder, al is het maar omdat ie gemaakt wordt door vrijwilligers.

In een samenleving die in voortschrijdende mate gericht is op digitale informatiedeling, gaan fysieke gegevensdragers als krant en tijdschrift een moeilijke toekomst tegemoet. Hippe trendwatchers in paarse broeken voorspellen sinds 1996 het uitsterven van de branche. Als ervaren zelfstandig ondernemer in die onvolwassen digitale chaos ben ik het daar niet mee eens. Natuurlijk verandert de wereld, zeker heeft dat invloed op het businessmodel van fysieke publicaties en vanzelfsprekend zijn er uitgeverij die het niet overleven. Maar er blijft altijd plek voor de verhalenverteller op een wegwerpmidium.

De uitgeverij die ten onder gaan, zijn de essentie van hun product vergeten en zijn slechts bezig met de kostenkant. Ze snoeien grof in redacties en medewerkers. Tien jaar geleden opereerde een specifieke bladredactie met vier ervaren krachten, vier instromers, een paar specialistische freelancers en twee stagiaires. Tegenwoordig doen ze hetzelfde werk met niet meer dan een ervaren eindredacteur, een paar schoolverlaters die als ZZP'er opereren en een berg stagiaires. Nieuws wordt overgetypt van het ANP. Met dat product gaan fysieke publicaties de strijd aan met internetmedia, die het nieuws geautomatiseerd overnemen van het

het ANP. Kan één van die krantenboeren mij - als adverteerder - vertellen, wat de meerwaarde is van een krant als die niet meer bevat dan ANP nieuws van gisteren?

Veel uitgeverij zijn vergeten dat het gaat om de verhouding tussen prijs en kwaliteit. In de digitale wereld is veel gratis, maar kwalitatief houdt het niet over. Dat zie je ook terug in gratis tijdschriften en kranten. Om tegen die vlugge vlakke wereld op te kunnen, moet je diepgang bieden. Dat red je niet met goedwillende schoolverlaters. Echt niet.

Kranten en tijdschriften moeten verder af van het idee dat mensen willen betalen voor oppervlakkige actualiteiten. Daarvoor hebben we gratis SMS diensten, digitale nieuwsbrieven en talloze websites die ons 24 uur per dag gratis voorzien van het verzamelde nieuws van persbureaus in de hele wereld. Die wereld is zo dynamisch, dat zelfs digitale redacties moeite hebben dit bij te houden. Half februari maakte ik op internet live mee hoe een Amerikaan vuurbollen in Texas zag. Binnen drie minuten stond de met zijn telefoon gemaakte video op het internet. Vijf minuten later kwamen BBC en CNN op hun website met 'breaking news': afval afkomstig van eerder die week gebotste satellieten keerde terug naar aarde en zorgde voor vuurbollen boven Texas. Nog geen drie minuten later kreeg ik een link naar een website, waarop een professor uitlegde dat dit niet waar kon zijn. Zijn conclusie: de vuurbollen waren delen van een asteroïde die in de dampkring verbrandden. Deze visie werd binnen tien minuten bevestigd door ESA en NASA. Vijfentwintig minuten later werkten de webredacties van zowel de BBC als CNN hun website bij. De volgende dag wist de Volkskrant als 'kwaliteitskrant' te melden, dat de vuurbollen boven Texas het resultaat waren van gebotste satellieten. Daar betaal ik dus geen Euro 269,90 per jaar voor.

Roy van Veen

De **Nr. 1** van PenPoint:

Direkt van de fabrikant

ijzersterk in gebruik!

Ons model Export is ijzersterk en duurzaam:

- stalen clip en messingpunt
- kunststof uit slagvast ABS-materiaal
- kwaliteitsvulling (blauwschrijvend)

PenPoint Benelux B.V.
 Bedrijvenpark Berkum, Schrijvenweg 16
 Postbus 268, 8000 AG Zwolle
 Telefoon (038) 453 33 38
 Fax (038) 453 92 49
 E-mail: info@penpoint.nl
www.penpoint.nl

penpoint
Schrijven met naam

Voor het verschil...

Veel zaken worden notarieel geregeld. Waar? En hoe? Het Notarieel. Het notariatskantoor van Zwolle, met maar liefst 32 ambitieuze professionals gaan we verder dan u gewond bent met zowel zakelijke, als particuliere diensten. We helpen u graag. Snel, goed en creatief. En met veel plezier. Want naast vakmensen zijn we vooral ook mensen-mensen. Meer weten? Neem niet alleen een kijkje op www.hetnotarieel.nl, maar neem ook vrijblijvend contact met ons op: [mr. Christa Melsbach \(melsbach@hetnotarieel.nl\)](mailto:mr. Christa Melsbach (melsbach@hetnotarieel.nl)) of [mr. Dick Timmerman \(timmerman@hetnotarieel.nl\)](mailto:mr. Dick Timmerman (timmerman@hetnotarieel.nl))

hetnotarieel

personen- en familierecht • particulier vastgoed • commercieel vastgoed • ondernemingsrecht • E-inkoop • Zegje • 4038 - 4273 410 • info@hetnotarieel.nl • www.hetnotarieel.nl

TNT Post
Port betaald

Indien onbestelbaar retour: Koestraat 8 , 8011 NK ZWOLLE

PIN over IP

Zoranet InstoreConnect is de internetverbinding van de grootste retailers, oliemaatschappijen en honderden winkeliers van Nederland. De kans is heel groot dat u dagelijks ergens met PIN betaalt en daarmee onbewust een Zoranet ADSL of draadloze GPRS verbinding gebruikt.

Zoranet InstoreConnect combineert PIN, internet, alarm en telefonie op één verbinding. Da's handig en kostenbesparend.

zoranet

0384559560

www.zoranet.nl